

hvorimod Bedømmelsen lettes meget derved, at den hele Procedure er foregaaet for selve den Ret, som skal affige Dommen. Det vil jo tillige sees, at den Indvending, som det ærede Mindretal har gjort, vil ramme hele Rævningsinstitutionen, som efter Grundloven skal indføres i criminelle Sager. Dersom man vilde fordre lovlærde Dommere i ethvert enkelt Tilfælde, hvor Vidnesforklaringer skulde optages, saa kom man ikke til Rævningsinstitutionen, i alt Fald ikke i den Form, som jeg vilde ansee for den ene rette. Den ærede Ordfører har allerede fremhævet, at vi ved forskjellige Domstole allerede have det, som her anbefales, saa at det ikke engang er noget Nyt her i Landet. Det er ganske vist, at Overlandvæsencommissionerne ere stillede anderledes end Landvæsencommissionerne, men jeg maa tillade mig at paapege, hvad jeg ikke hørte blev fremhævet af den ærede Ordfører, at Bedkommende ogsaa for Overlandvæsencommissionen har Afgang til at føre Vidner (Ordføreren: Jo!), altsaa der kan tilstedes Vidnesførelse for Overlandvæsencommissionen, og dersom derfor Sagens Natur skulde udkræve, at Overlandvæsencommissionen, for at kunne affige en sand og begrundet Dom, maatte høre Vidnerne, da staaer det i Parternes Magt, naar Overlandvæsencommissionen giver sit Samtykke dertil, at føre Vidner for dem; det samme Materiale, som foreligger for Landvæsencommissionerne, vil ogsaa kunne foreligge for Overlandvæsencommissionerne. Det er naturligviis en besværlig og besværlig Form, som kun bliver anvendt i meget sjældne Tilfælde; i mange Tilfælde vil der kun blive Spørgsmaal om Lovens Anvendelse paa et factisk Tilfælde, uden at der er nogen Strid om, hvad der kan ansees som beviist; men det kunde dog tænkes saadanne Tilfælde, og der vil altsaa Bestemmelsen have sin Betydning. Jeg vilde endog saa ønske, uagtet jeg erkjender, at det vilde være vanskeligt at udføre, om man her i denne Lov havde udenfor de almindelige Regler, der ellers gives i vor civile Procedure, noget mere udviklet hele denne Procedure for Landvæsencommissionen, navnlig med Hensyn til Forklaringers Optagelse og Bevist; men, som sagt, det er vanskeligt i en

særlig Lov at indføre væsentlig nye Principer, medens det her foreslaaede vistnok kan indføres uden nogensomhelst Ulempe. Det, at jeg lægger saa stor Vægt paa § 10 og de nu omhandlede Paragrapher, gjorde ogsaa, at jeg stemte for det ærede Mindretals Forslag med Hensyn til Valget af Commissionens Medlemmer, hvilket jeg haaber, at det ærede Udvalg vil tage under Overveielse til 3die Behandling. Jeg troer, at det ikke har en ganske ringe Betydning, naar man netop nu indfører Former af denne Natur, at man ialfald i Overgangstiden kan sikre sig gode Valg; det kan naturligviis være tvivlsomt, om Amtsraadet eller Regjeringen vælger bedst, men jeg troer rigtignok, at man, ialfald i Begyndelsen, navnlig forinden man ret veed, hvad det vil sige at lægge en saadan Myndighed som denne i Landvæsencommissionens Haand, burde lægge denne Myndighed i Regjeringens Haand. — Jeg skal henstille til det ærede Udvalgs Overveielse, om det ikke vil være nødvendigt til 3die Behandling at foretage en Redactionsforandring i § 13. Jeg veed ikke ret, om Begyndelsen deraf skal forstaaes saaledes, at naar den ene Part fører Vidner for Landvæsencommissionen, saa vil det staae i den anden Parts Magt at føre Vidner for den ordinaire Ret, Noget, som jeg vilde ansee for mindre heldigt. Det forekommer mig, at man i den samme Sag maa have hele Bevist paa lige Maade samlet for Landvæsencommissionen; naar nogle Vidner føres for Landvæsencommissionen, maae ogsaa de øvrige føres for den, thi ellers kunne Parterne komme til at staae i et ulige Forhold, idet for den ene Parts Bedkommende Landvæsencommissionen modtager det fulde Indtryk af Vidnesforklaringen, medens den anden Parts Forhold oplyses af de skrevne Acter. Jeg skal blot henstille dette til det ærede Udvalg, jeg troer ikke, at det vil være vanskeligt at gienføre en Forandring i saa Henseende.

Judenrigsministeren: Saavel af de Grunde, som ere meddeelte i Motiverne til Lovudkastet, som af Hensyn til det, som er anført af det ærede Mindretal, kan jeg ikke gaae ind paa den foreslaaede Berettigelse til at føre Vidner for Landvæsencommissionerne.